

גינת ילדים בחולון. מיתוג מוצלח כעיר הילדים | צילום: יח"צ

חינוך חכם - סם חיים לעיר חכמה

הוכח בעולם וגם בארץ, שהשקעה בחינוך היא הדרך הטובה ביותר לטפח עתודה של כשרונות לעיר החפצה להיות עיר אטרקטיבית להם | ד"ר עדנה פשר

הספר "העיר ככיתה". המורים והתלמידים ביחד מתכננים שבוע ימים של למידה ברחבי העיר מבוססת פרויקטים שהם ממציאים ביחד כדי ליצור פתרונות חכמים מבוססי טכנולוגיה שיסייעו להפוך את רמת גן לעיר חכמה. אנחנו בעיצומו של התהליך המר-תק ואנחנו שמחים לראות כיצד הצוותים המשלבים מורים וילדים מתנדבים בעזרת מתנדבים גם מן העיר בוחרים להתמקד בנושאים שיתרמו בעיקר לחיזוק הקשר בין האזרחים לעירם. בעיר חכמה התושבים אוהבים אותה.

בעזרת הטכנולוגיה אפשר לחדש ולהתח-דש בערים בכל התחומים - תחבורה חכמה ובריאות חכמה ובנייה ירוקה ועוד ועוד - אבל אין כמו השקעה בחינוך חכם כדי לשמור על ההון האנושי של העיר ואף להגדיל אותו. הכי כדאי להשקיע במערכת החינוך כדי שאנשים "חכמים" יירצו לחיות בעיר ולתרום להתפתחותה ולשגשוגה.

הכותבת היא מומחית לממשק טכנולוגיה ואנשים ולח-דשנות והתחדשות של ארגונים וערים והי"ר המייסדת של "המכון הישראלי לערים חכמות" המקדם את הנושא בארץ ובעולם. לאחרונה הוזמנה העמותה להצטרף לפרוייקט גדול במימון האיחוד האירופי, שעוסק בשיתוף בידע בנושא זה בין המדינות החברות בתכנית המו"פ האירופית (גם ישראל ביניהן) לבין סין.

ד"ר עדנה פשר | צילום: יח"צ

חיפה בהובלתה של אורלי גפני ממנהל החי-נוך והתרבות תוך יישום של גישות חדשניות להתמודדות עם אתגרי מערכת החינוך בעיר - ממניעת אלימות ושיימינג ברשתות החברתיות ועד למעבר חלק על רצף היום ורצף הגיל שמקל על הילדים ומאפשר להם לפרוח בתוך סביבה חינוכית שכולם משתפים בה פעולה עם כולם - הגננות והמורים וההורים והגמלאים והאקדמיה והתעשייה. השימוש באפליקציית הווטסאפ הפשוטה והידידותית מסייעת רבות לפיתוח הקהילתי הנדרש במסגרת זו.

בימים אלה אנחנו מפתחים ברמת גן תכנית חלוצית בבית ספר "המנחם" בהש-ראת מרשל מקלוהן, שכתב כבר ב-1975 את

נערצת" על ידי ארגון "ערי הידע" ב-2011 ואת מוטי ששון לאחד מעשרת ראשי הערים המחדשים ביותר בעולם על ידי כתב העת "מונקול". חנה הרצמן נבחרה מנכ"לית הח-דשנית ביותר במדינה, על ידי עמיתיה מנכ"לי הרשויות המקומיות. כך, בזכות ההשקעה בחינוך ובתרבות, הפכה חולון לאטרקטיבית גם למשפחות הצעירות, שקודם העדיפו את הערים שהתפתחו לידה - ראשון לציון, נס ציונה, רחובות.

גם בתל-אביב תרמנו למניעת בריחת המ-שפחות הצעירות מן העיר, כשסייענו לעירייה בגיבוש האסטרטגיה לטיפול בגיל הרך. מעיר מזדקנת, שהצעירים בורחים ממנה, כשהם מקימים משפחה - לעיר ברוכת ילדים שא-שכולות גנים חדשים נפתחים בה עוד ועוד והצעירים הנוהרים אליה מכל הארץ, אינם עוזבים אותה כשנולדים להם ילדים.

גם בחיפה מתמקדים בחדשנות במערכת החינוך, ואנו מלווים את התהליך בשנים האח-רונות. במל"ל - מלידה לבגרות - מיישמים את העיקרון ש"דרוש כפר שלם כדי לגדל ילד" בעזרת פלטפורמה, שהבאנו מעולם ההי-טק - "קהילות עשייה חינוכיות" שמאפשרות לכל הנוגעים בדבר להתלכד על פי תחומי העניין שלהם ותשוקתם לקדם נושאים שונים.

כמאה קהילות כאלה פועלות ברחבי העיר

ל אחר עשרות שנים של מחקר וייעוץ בתחום ה"ערים החכמות" ("ערי הידע" במהדורה הראשונה) הת-שובה הנוכחית שלי לשאלה הש-כיחה (ולפעמים גם פרובוקטיבית) "מהי עיר חכמה?" הינה - "עיר חכמה היא עיר אטר-קטיבית ל"מיטב הנוער". התחרות החריפה ביותר בעולם היום איננה על לקוחות אלא על כשרונות. ארגונים מתחרים על עובדים שמחדשים וממציאים ויוצרים ידע ופתרונות ומביאים ערך לארגון והערים מתחרות על אנשים אלה ועל הארגונים שבהם הם עובדים. הוכח בעולם וגם בארץ, שהשקעה בחינוך היא הדרך הטובה ביותר לטפח עתודה של כשרונות לעיר החפצה להיות עיר אטרקטיבית להם.

בשתי דוגמאות טובות לכך, זכינו להיות מעורבים כבר בעבר. הראשונה - המיתוג של העיר חולון כ"עיר הילדים". לפני עשרים שנה היה בזה אומץ בלתי רגיל של מוטי ששון ראש העיר ושל חנה הרצמן מנכ"לית העיר-ריה לבחור במיקוד האסטרטגי הזה. אנחנו סיפרנו את הסיפור בדו"ח חדשני - "מאזן ההון האינטלקטואלי" של מערכת החינוך של העיר, שיזם אז רמי הוכמן, ראש האגף לחינוך בעירייה, ואחר כך גם במחקר שהזמ-ינה העירייה, שסיפר את תהליך ההתחדשות כולו והוביל לבחירתה של חולון ל"עיר ידע